

HLAS UKRAJINY

Orgán hájící samostatnost Ukrajiny.

Redakce a administrace v Písku, Rybářská ulice č. 2, (Bohdan Hrejsák). — Rukopisy můžete poslat redakci v Písku, — Vychází třikrát měsíčně. — Předává se na celý rok s poštovní zásilkou Kč. 30. — Jednotlivá číslo 80 hal. — Rukopisy se nevracejí.

Vydáno pro Prahu.

Nepodáme se! Budeme zápasiti s Polskem do té doby, pokud neopustí našeho Ukrajinského území!

—b.—

Praha, 10. dubna 1923.

(Od zvláštního zpravodaje «Hlasu Ukrajiny».)

Zjev dosti zvláštní. V Praze je slavný pojet ukrajinských vnuť, je tu ukrajinská univerzita s celou řadou profesorů a velmi slavným počtem studentů, je ale konečně zastupitelstvo hafčanských Ukrajinců a přece se v Praze o ukrajincích vůdce málo.

Cím to vysvětlit? Mají oni snad knat svědomí, cíti oni nějakou vinu, že se neodhodlívají k sebevědomému vystupování, ink by jim jako mužům příslušelo? Cíti nějak oni a to, abychom my Čeli se o ně zajímat? Cíti jejich vlasteneckví je tak pochopné, že se nedavaří směle poslati se v boji s nevědomostí, jež to a tam s české strany je projevována?

Mluvil jsem nedlouho o ukrajinské otázce s člověkem o slovanských věcech dosti sečeřím. Souhlasil plně se snahami osvobození, neodepsel si však podotknout, že má na Ukrajince zlost za jejich rakouskou politiku před válkou ve Vídni.

Milém krajancovi jsem rázněn vyloučil, že jeho zlost je dnes nemístná a že ji okamžitě změní na přítelecké cíty, jestliže si uvědomí vlastenectví Ukrajinci užed většou. Vykotování Polšky, pronásledování Rusy, kum

oní mohou se vlastně obrátit? Co jim zbyvalo v těchdejších poměroch než viděti svého spásitele v Rakousku a než mu sloužit? Jesť proto každá vše menší zlost na Ukrajince je projem nedostatečně znalostí předvídáních poměrů. Samo sebe se rozumí, že krajani se snou se svobodou a na svou zlost k Ukrajincům zapomenou.

V neděli před svátky byla Praha svědkem ukrajinského protestního projevu proti připojení Halicu k Polsku. Nemalo by významu zapamatat, že celý projev byl velmi chlarný, Nezbudil proto žádnou zvláštní pozornost.

Systet jsem několik lidí, kteří onen projev viděli. Nikdo mi neřekl, že by si byl odnes silný dojem, jak by se dalo očekávat. Jedinou věc si dotyčně pochvalovali, totiž zpěv. Avšak projev měl za účel ukázat, jak strašně bohatě dochází se ukrajinských sdružení a rozhodnutí vělyvyslanecké komise, jak ukrajinská duše jest do hledou duše urážena tím, že se o 6 milionech příslušníků vlastního národa rozehoduje bez nich, že proti jejich věli jsou dáváni na posgas čist libovili. A toto vše z projevu někdo na první pohled patrně.

Vážnou chybou bylo, že nikdo nevěděl, že se řeči podobnou opřírávuje. Přípravy a úpravy omení se poszce na úzký kruh Ukra-

jinců, ačkoliv bylo náležavé potřebi, aby o tom byla zpráva celé věřejnosti v republice. Jak to udělat, to už bylo věci pojednatelstva. Zde nejdříve ani námitka, že k tomu nemají průměrných prostředků. Neslučitelněmu se zdělo až, že už není prvního čářed, které by využívalo důvěry. A není-li to, musí být klavírní směsí všech Ukrajinských vlastenců, aby bylo vytvořeno. Potom lze najít mnoho prostředků, jelikož téměř zajistit může důležitou vojaci ukrajinské svobody, jichž jest v republice 65.000. My Češi, když jsme byli v Rusku, v poměrech neobyčejně říkáčích, probíhali jsme se dospělé jediné čim, že sami mezi sebou sbírali jasné kopce a posílali je do čářed, předpíláček noviny atd.

Je to česta, která vede nejpřečitlivěji k cíli a která zároveň posiluje důvěru ve vlastní sílu. Vlastní cestou, vlastními prostředky — bylo našim heslem v boji proti Rakousku. A jakou jsme měli radost, když p. president Masaryk po návratu do vlasti mohl hrđe prohlásit: »Nevypoujíci jsme si na naše osvobození ani halouf!«, o tom je těžko vyprávět tém, které neměli štěstí dostat se ve výlece do ciziny. Obětavost dělá divy, při čemž nerodujou, dělají někdo koruru a nebo celý tisíc. Hlavně aby dávali všechni. A pro blaho vlasti

manové, ale i dělostřelectvo mísí, duchovní i knipectvo. Ze v celé galerii takových podobizen nachází se řada prací primérnych, řádnových, níjak nepřekvapuje. Bylo původně českový zřízení malířů a v cíci se nejprve hledalo na Femesnovu stránku práce, uměleckým kvalitami se honosil mistr malířství. Ukrainer-měštan ostatně kládli věnu na to, aby obraz byl solidně vzdálen, aby představoval toho čl. onoho člena rodiny a byl součástíkem příbytku. První ilustrace, rámec zcela výmísenčně vystýkal a v díle »Mila leropolitika«, vydání kyjevsko-pečerským klášterem r. 1724. Tu také setkáváme se s jménem autora: Dimitrij Rostovský se jmenoval omen malíř-illustrátor podivuhodného toho díla a ilustrace ty ve své svěžestí jsou dílem vzácným.

Jak bylo praveno, ovšem dílo portrétní umění na Ukrajině v 18. století zcela pole. Shledávalo se samozřejmost povinnosti, aby v domácnosti zámožnějších vrstev byla obrazová galerie. Podobizny malované Dimitriem Levickým a Volodymyrem Borovkovským v druhé polovici 18. století byly pýchou domácnostechických, ba i vladarských. V jedné řadě

s nimi budí jmenován i A. Losenko, který sice nebyl současníkem (1757-1828), jenž maloval nejen na Ukrajině ale i v Rusku panstvo a zámožné měšťany a jehož obor prince byl těžké druhu jako u Levického a Borovkovského. Byl ředitel akademie petrohradské a snad právě proto se vyjadřoval ve svém podobiznářském umění stylém podobném sashopárovým, akademickým. Rozhodně nedovedl do prací vkládat osé svěžestí a jemnosť, jakou se honosí mistři výše zmínovaní. Snad z českých současníků by snad porovnat s Jos. Bergerem, nebo o něco pozdějším Rubenem, kterí také oba byli řediteli akademie a národního obrazu stejně akademické. A jako v Čechách Berger i Ruben vychovávali řadu žáků, kteří níjak neoplodnili národního umění, podobně tomu bylo počátkem 19. století na Ukrajině. Jsou umělci, jejichž malba je zcela dobrá, proti níž nelze měšťana sumitati a kteří přes to přejdou bez ohlasu a neznamenají vše, než řada eklettických. Oml do náučených formulí vkládají themata čist a nota jejich je příliš mezinárodní, než aby zanechala hlubší stopy. Takovými malíři přírody a životu životu byli na Ukrajině na př. Jarosě-

FEUILLETON.

Karel Němcov

Malířství a malíři na Ukrajině.

Sluncek 15. a počátek 16. století přinesl v malířství řadu velkých věcí v Itálii, živly takových jmen, jakými byly Rafael, Leonardo da Vinci, Michel Angelo, sahal daleko za hranice. Jaký díl, že renaissance zasáhla i dalekou Ukrajinu. Ohlas tvorby italských byl sledovatelný nejen na mnoha obrazech z náboženského života, ale i v portrétech, kde způsob malby i pojetí ukazuje na vliv Itálie. V době té, kdy nebyly reprodukčními prostředky, rytin, kameneštin, tím méně výkonné procesů fotomechanických, byla desková olejomalba tařica jediným způsobem zobrazovacím. Malířství v tomto směru ovšem pole a že i na Ukrajině nebylo jedně tak, že by nevysel buď portrét nebo obraz náboženský, ručně malovaný. A zvláštně to byly portréty, jež si získaly obliby vzdálenějších vrstev čím dál tím větší, takže počátkem 18. století dávali se portrétovali nejen boj-

Ukrajinci! Nepodejte se! Pracujte, dbejte a usilujte o iniciativu ukrajinské státotvorné myšlenky, neboť bez této námahy svobody se nedočkáte.

opravdový vlastovec je ochoten dát život, tím spíše nějaký ten grot.

Nečinnost — a v jídle sice živoho tu není, jest vžádny nedostatkem ukrajinského hnutí v republice. Výmluva, že Češi jsou zaslepeni rusilové a že byly marně mluvili jim o ukrajinských věcech, jest pouhou výmluvou z pohodlnosti. Opakujeme a postružujeme: z pohodlnosti. Kdo miluje opravdu svou vlast, pak smíří vystupuje na její obranu. Nemůže být krátkosíry práce pro vlast nelli získávat ty, kteří o ni nic nevěděli aniž by měli respektovat názor.

Velmi dobré po dříku Hrejnku. Vl. co chce, vi, že chce pouze to, za co má dobré právo. Jeho vystupování je také podle toho. A jestě že může už dnes po celkovém nepatrém období práce vykázat se řadou slavných úspěchů. Vyzná pocit, co chce, díky každému pocit, že stej celou osobou za tím, co miloval a takoví lidé dovedou klidně úspěchy v poměrech nejhorších. »Cítit — cítit, cítit«, jest jeho zásadou. — — — — — Tjete a bude vám otevřeno,» stojí v bibli. Aho, vytvářejte loutci na dvěru nevšímavosti, toť by se mělo stát heslem všech Ukrajinců u nás. — Hreňák se jim lidí a tiče, tiče neuprosí.

Dnes jest lista, že když jeho příkladem lidí se všichni od člověka, když k nim do republiky přišli, ukrajinské hnutí mohlo mít pevnou organizaci, mohlo by mnohem déle než vystupovat v ochranu svých svatých práv. Organizaci bez rozdílu politického přesvědčení, bez rozdílu starověkých, silnou a ukázkou armádu lidí, z nichž by každý měl na zřeteli slávu a blaho vlasti, takovou organizaci můžete utvářet Ukrajinci u nás. K tomu ovšem jest zapotřebí vzdělaných a důvěryhodných lidí. Hreňák ji zastihne plným pravém.

Velice mne překvapilo, že některí Ukrajinci nevěří, že poválečná Evropa je něčím

ko, Kivšenko nebo Litovčenko. Jsem však geniové, jinž dám osudem do vříku vlohn věstromosti. — Vzpomeneš Michel-Angela, Leonarda da Vinci, Goetha nebo Gogola, Radu tuo rozmnožuje ukrajinský poeta-malíř Taras Sevcenko. Zrozen v roce 1814 v kyjevské gubernii co nevolník, z pastýře ovcí stavá se ve slížbě pařské cuchťkem a ve volných chvílích kreslí. Vášek k malbě zpozoroval i ráj a posílal ho do Varšavy k malíři, později do Petrohradu. Tam žije s krasjanem Solenkem a Hrebinkou, navštěvuje básnika Žukovského a dík jemu, po dlouhých sváželých vykoupen z nevolnictví. Začínává jest i detail, jak se to podařilo. K výkupu bylo třeba peněz a tu vyzval Žukovský známého malíře Brjulova, aby namaloval jeho podobiznu, která pak, jsem dílu v slázu loterní, vynesla pál třetího tisíce rublů. Obnos stáhl k vykoupení Sevcenkovi, Brjulov stává se jeho mistrem. Malíř Sevcenkovi, nejvíce akvarely a rytiny, jsou politicky rozpáleny a těžko ocenit jejich hodnotu. Jistě jest, že snažící se práce ty velmi hodnotí. Avšak malířství nestalo se doménou Sevcenkova. Jeho geniuse přivedl jej na druhou literární, kde známení svému národu ne-li ne-

trvalým. Mezi z nich ještě dnes věří, že jednoho krásného dne přijde Němců a začne vládnout jako dříve. Podobná malomyslnost jest pro Čechu ohromující a dokazuje, jak jsou mezi Slovaným stále ještě lidé, kteří nechtějí uvěřit, že sborilne na prahu nové doby a že v této nové době také Slované budou hrát významnou úlohu. To jest prvně to nejhroznější, že mezi Slovaným je pořád ještě tolik lidí, kteří nemají odvahu věřit ve vlastní svou a schopnost. Toto otrocké nazírání musí lednou pro všechny zmizet: ze slovanských řad. Malomyslnost otrávuje a ochromuje, dívčera v sebe posílá a čin život úspěšný.

Mezi námi musí pevně zakotvití vědomí, že všecko můžeme Němců o tom, že neumíme dělat vlastní stát, je prostým fachem, vymíšlený jedině za tím účelem, aby v nás podkopali dívčera v sebe a otrávili vše pro svobodě a vše-slovenské součinnosti. Není a nebude mezi Slovaným jako mezi všemi ostatními národy tak bědných lidí, kteří by nechtěli žít ve svobodě a vlastním státě a kteří by se otrocky a dohrovňě skáceli před cizíkou nadvládou. —

Proto, bratři Ukrajinci, prý se vši malomyslnost a s chutí do práce! Musíte tužit vše, vzdělávat se, učit se neustále vše v překonávání překážek, neboť to jsou všecko vše, jež od vás žádá vaše vlast. Na české straně naleznete doslova ochotných rukou k spolupráci. A je-li jich mnoho, mimo je nařízení a získat. A to je ve vaší moci, bratři Ukrajinci!

České kolonie na Ukrajině.

V melitopolském okrese v Tavrii, centru českých kolonií jest vesnice Čechohrad,

většího, tedy jednoho z největších srys. Nazyván „maďarským běsníkem“. Síce náporožské stepy, velkolepost Dněpru, zdumivost a tesknota širé Ukrajiny odrážejí se v jeho tvorbě: Boj s Hajdámkami. Nejdovolánejší z Kozáků, kteří v kritické chvíli rozhodují boj neležíce se nikoho a něčeho. Krátké po napsání této epopeje stál Sevcenko krutý osud, vyhnanutý pro nedovolené verše. Nechal s počátku psát ani kreslit a vyhnanutví zlomilo jeho srdce. — Mnohá díla stávají se všechny epochálními, že dálají popud k tvorbě generacím jenom. Vzpomeneš jen českého rukopisu Kralovédvorského. Někdy všechny, nežli v očích velikolepých kreseb Manesových, můžou dílo to ilustrovat, jež to by postačilo k zaujmutí slávy rukopisu. Podobně bylo se Sevcenkovým Hajdámkům. Malíři Ukrajinskí vžili se v romantické ovdovělosti a tvorili na jeho podkladě věci, jež jsou něčím více, než pohou kněžní ilustrací. Jsou samostatnými uměleckými kusy. Tak vystihl znamenitý ráz díla Opatová Sláštov. Nuže, pohlédně na řadu Štaštonových kreseb a vizu, jaký ohlas zanechala v díle jeho hudební Sevcenkova.

(Pokračování.)

čítající přes 2000 obyvatel a do dnešní doby uchovala si dřívější český ráz, nedívaje se na to, že žije zde již třetí pokolení těch, kteří opustili rodinou půdu.

Do vypuknutí války byla kolonie velmi dobré silnou a děti ručníci vydržovali sami českou školu a jak jest zvyklem při škole kostel a — knihovnu. Učitele vždy mili z Čech a chevají mnohé věci vzpomínky na ně. V době vojny, kdy většina mužů odešla k vojskům služeb, řídily hospodářství ženy. Pracovaly spolu s ženami ukrajinskými, ježto i jejich mužové byli také povolani do vojska.

V blízkých koloniích německých vyučovaly usilosti, neboť Němky s odchodem mužů svých neprojevily tolik energie a samostatnosti ve vedení svých hospodářství. Rodnice samy přiznávají, že kolonie sousedních států si před válkou lépe, ale dnes s radostí sdělují, že docílili značných úspěchů a doufají, že německé kolonie v každém ohledu předčí. Z ukrajinských sousedních obyvatel žili a žijí v ní shodí. V době revoluce staly se kolonie rojdiskem Denikinových, Wrangelových a jiných vojsk, kteří svými násilnostmi a bezzákonými rekvišicemi nesnižili těchto osad. Rejdí Vrangle, jenž zemal díle cesty než na Ukrajinu, byly přímo nesnositelnými a kolonií totva je možné vydřízeti. Všechni všude očekávali vlivy Ukrajinců, ale těch i slyšet nebylo. Bylo těžko — avšak houževnatost a plíse přiživit vliv v lepší budoucnost, je nutný do vzdálených měst, aby na celodenní státní práci uschovali aspoň 16 kg semen pro svá políčka. Při všech těchto nehodách a utrpeních lidí nadále nochtivě své statky a dnešní sovětské řady staví je za vzor, ačkoliv sami mohou-li, kupříkladu koupit. Kolonisté však nerostají, Udrželi nejen neztracenou výměru pozemku, ale pronajali dalších 1000 desetin (1100 ha.) Veškeré daně mají zaplateny a na skromné žili do nové sklenější soužití. Za základ užívání půdy byla již i dřívější občina; pouze s tím rozdílem, že je obléčena do formy státního hospodářství na jednom místě bez periodického dělení a pozmíkání: «budeme pracovat, dokud to půjde.»

Převládají dva druhy státků a to: celinní (26 ha.) a polodlouhý (13 ha.). Ti, kteří mohou více obdělat nežli je kružnová výměra, najíždají libovolně množství půdy na pronajatém dosud nerozděleném pozemku. Tak činí Ukrajinci, tak činí i Čechové. Kmenové pozemky rozděleny jsou na 5 hlavních hostů (5 polí) s osevním plánem, který — ozýmava — okopatýna — jarovýna a sinokos. V ukrajinských zemědělcích převládá trojpole.

Uvedení statistická čísla značněji stav kolonií 1922 proti 1914.

	Rok 1922:	Rok 1914:
Obyvatelů	2152	
Půdy (kmenové).	8014 desiat.	8014 desiat.
Otima	2084	6739
Jafi	2885	4816
Koni	525 kusů	1770 kusů
Hovězího dobytka	417	1237
Veplového	63	1518
Motorů	21	32

— III —

Mládežek	72	113	:
Zadch strojů	196	253	:
Sečec strojů	198	264	:

Jak z uvedených čísel vysvítá, jest kolonií do značné míry postizem nedostatkem. Příští by si tato čestí lidé obdrželi pomoc z co nejlavnejšího, českého učitele, školní knihy a různé hospodářské potřeby. Kolonisté jsou všem všechny očekávateli dobytku a při účelném vedení chovů za součinnosti odboorníka, mohou se stát dobyvateli plenněho dobytku, po kterém vždy bude poptávka, neboť Ukrajina jest kraj, v němž lze uskutečnit jakékoli industrii a techniku. Celí kolonisté žijí s Ukrajinci, jak jsme již řekli, v jedné škole a měru, což jest nejdůležitější. Jsme přece Slované. Republika Československá měla by si toho povídávati a pomoci, echoz z toho lze vidět jen bratrství a blahožit obou bratrských národů.

Podává sekretariát agrární strany ukrajinské.

T. K.

O VZKRÍSENI ...

Zář světel zhlasiná — zvon již poslední — velehnu píseň dozpíval,
vždyž byl den slavného Vzkříseň
— a já — smutně se domlu ubíral . . .

Měsíc se vyhnout nad lesy,
— zlato své v cestu mi hází,
hvězdy, ty jeho družky,
— věrně mně doprovází . . .

Domuže jde? — O, kdež bych mohl
— k domu svému pospíchat!
Žel vás, že v smutné své duši
musím jen těžce vzpomínat . . .

Ty pták se, druhu můj,
— odkud ten žalý sten? —
Kde mát je? — Tatiček? —
— proč jdu dnes opouštět? —

O, neptej se, vždyž ty věř,
— že mé kraj je jiný —
což naznám tam v dálce je
— mé druhé Ukrajiny? —

Jdu ve svých vzpominkách
— v ten šíry — teď smutný kraj,
kde stávala chatka můj rodná,
— chudáčka, plna štěsti — můj ráj!

Ty jsi svědkem byl —
— bylo to právě o Vzkříseň,
když tatičku dobrého lidé zí
— odvedli do vězení . . .

Ob, jak těžké to bylo lečení!

Má stata matička téhož dne,
— se mnou se ještě objala,
a krevové rány na hlavě —
— krev druhu proudem stékala . . .

Tenkrát jsem naposled
— líč bledu zálbil — — —
tenkrát se naposled
— s matičkou se rozloukal. — —

Druhý den chatka má sňora. —
— Zná to snad jako z hnic, —

Chudobého sirotka lidé zí
— vyhnali navždy z ráje . . .

Až příště k rodné pláně
— Ty bledý, druhu můj —
drahé mi rány v dálí
— tichounce pozdravuj! —

Výřid, ze širokých nestastných
— ve vzdálené zemi více —
nežem jen sám ten ubohý. —
— Ze mě tu na statisice . . .

Brat a bratrem ruku v ruce
— své otčiny vzpomínají —
je jedna mysl — jedno srdečko —
za vlast, svou Mati — život dají!

Tichounce na své posti plní —
— dál — celým světem —
dobrým tam lidem požádaj, —
— ať pamětěm jejm dílem!

Protest Ukrajinské Národní Rady proti rozhodnutí Velvyslanecké Rady.

Lvov, 3. dubna. — Zdejší ukrajinské časopisy přináší zprávy o schůzi Ukrajinské Národní Rady pro Východní Halici, která se konala v důsledku rozhodnutí Velvyslanecké Rady z 14. února ve Lvově. Poslanci dostavili se všechni a výjimkou těch, kteří se z politických důvodů zdržali v cizině. Po krátké debatě Ukrajinská Národní Rada usnesla se jednohlasem na protest proti rozhodnutí, kterým Východní Halic se přiznával Polsku. Protest končil následující deklarací: Ukrajinská Národní Rada prohlašuje jménem celého Ukrajinského národa, že Ukrajinský národ nikdy nedá svého souhlasu k těmto bezpečivím — a v hájení svého státoprávního postavení na zemi svých prarodů, ze které r. 1918—1919 více než 70.000 vojenské ukrajinské halické armády obléhaly své hranice a za kterej Ukrajinský národ pod polskou okupační trpí dosud nejhorší tyranství ve vězeních a táborech pod neslyšejším, kultivním, politickým a hospodářským tlakem — neustane v bezsilném běhu. Ve Lvově, 21. března 1924. Za Ukrajinskou Národní Radu: viceprezident Omelan Popovyc, tajemník Ostap Pavly.

Ukrajinské sabotážní akty ve východní Halici.

Lvov, 4. dubna. — V Rožnově u Kolomyje vypukly nové nepokoje. Ukraynskí novečkovci, kteří sabotují polskou armádu, přepadli polskou policejní stanici, poranili revolucionáře ranou z 2 strážníky, načež polští policisté dali se na dílek. Těžce ranění byli odneseni do nemocnice v Kolomyji. V Rožnově vladěly svým polská francouzská expedice. —

Poznamenati dlužno.

V ukrajinském vojenském tábore v Liberci konala se 25. března t. z. protestní snímlístance proti rozhodnutí Velvyslanecké Rady, přičlenující Východní Halici k Polsku. Na dílnu smutku ubírali se o 3. hod. odpoledne, z táborevské barak v dálším a vzdáleném průvodu na hřbitov v Ruprechticích, kdež po smuteční a povahuzající řeči na hrobech zemřelých ukrajinských vojenských příslušníků ztracené samostatnosti v r. 1918—1919 píš kněží

východní příslušnosti všem silami opětovně získali. Po zapěti národní hymny průvod v bezvadném pořádku se vrátil do svých ubikací, kdež uspořádala sbírka ve prospěch trpících jejich braťří ve Východní Halici, k čemuž každý přispěl celodenním svým žoldem. — Podobné manifestace, ukrajinské studentské a vojenské emigrace jsou dosud hlášeny z Brna, Mělníka, Přibrami a Poděbrad.

O mém národe.

(Podívá B. H.—k.)

Dejmon pojmenování „Malorus“ na Západě mizí a udržuje se jen v Rusku a v těch t. zv. „Rusofili“. Dnes slovo „Ukrajina“, ukrajinský vztahuje se na celý můj národ a na celé jeho dědictví a jeho vývoj. Udilosti XVII. až XIX. století, v nichž východní Ukrajina stala se střediskem politického a osvětového života ukrajinského národa, přenesla toto jméno na celé území, jež sahá od Karpat po Kavkaz. V Halici jest několik ukrajinských měst, městeček k těm zv. „Maloruskám“ a díl se významnější ve čtrni skupiny.

Nu západní Lemnouvé pu oboj stranách Beskydu, blavé v okresu sandeckém, jaseňském a sanockém. Bojkové sousedi s nimi, jsouce na východě za Sanem. Tucholská díla na jihovýchodě v horách od samborského obvodu do Stanislavova a ještě daleko do Lukačovic a do Uher k Marmarolu jsou Husinecké. Jejich mluva jest mezi všemi podřečností promíšena slovy madarskými, rumunskými, ale koženého těchto mluví jest ukrajinsky.

Tito jsou nejsvérážitější a nejzajímavější. Vynikají mezi všemi Ukrajinci krásným vzděstem, starobylostí a bohatostí zvyku, uměleckou tvůrivosťí a malebným krojem.

Tato Ukrajinci jsou stáli, pevně urostlí pěvavého černooce a ve tváři vzdělcy lez pozerovati málo veselosti, zdá se jakož silně nědech zasmušlosti, vzdostí na každém společlvi, nelze byl polnoušen myšlenkách. Jsou dobrí, pokojní, hrđi a samostatnosti miloveni. Zeny huculské jsou krasavice. Milují hudební a zpěv, což jest přirozeno všemu Ukrajinству. Lidové písni ukrajinské nomadí rovných v literaturách evropských. Ukrayinci mají většinou stříbrnou a bělošickou povahu. Všecko, co jest kolem nich, vkládají do písni. Ukrayinec zpívá v žalu a radosti. Zvláště lyrickým plněním vane dech neohýbené svěžnosti a hubočkého vnitřního čitění. Lyrické básničtví jest většinou tvorbou ukrajinských žen a jest významně správností a bezvadnosti veršovní formy, vzoru a povazeňou mluvou. V písničkách není slov nadhytěných, ale ani nenevýhodných, vše neobyčejně hasicík písňa, nikdy nic neuráží mravnosti a počešťostí. Tak se vyuvinulo všechno bez péče a popudu v řezech lidu. Vzpomínám, když byl písni ve věci proti Rakousku co „rusky“ voják — chvíli skutečného duševního odpočinku, kdy po těžkém boji s Maďary přišel jam do tunulek vši a slyšel zpívání dunsy, jož slyšel jsem zpívání ve své mléč Klicevělji. Tak iko na Velké Ukrajini první místo zaujmají dunsy, tak i zde v horách Karpatských. Berou z mramoru látku — a povídají a hají bez přísného verše, spíše jako hasicík zpívání vypravování všechno, co vždy rádi poslouchají a o čem pěsničejí. Kohout (pěvec hrající na bandurou) touží se krajem, bez domova, všeude náležá příště, všeude ho rádi všití, poslouchají, nejménějším podarou, zpívají dívčákům a ženám jejich milé písni, junáčkům a starčům upravují a v slavném vojsku Zaporozském a pláče nad porobenou Ukrajinou, jejíž „hranice“ Rusové místo svobody dali okovy. Zpívá o tom,

